

İÇİNDEKİLER

ANAYASAL TARİHÇE	»	06
1982 ANAYASASI GENEL ESASLAR	»	15
YASAMA	»	21
YÜRÜTME	»	35
YARGI	»	40
ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMESİ	»	50
HÜKÜMET SİSTEMLERİ	»	51

İÇİNDEKİLER

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ VE TOPLU SÖZLEŞME HAKKI	»	52
DİLEKÇE, BİLGİ EDİNME VE KAMU DENETÇİSİNE BAŞVURMA HAKKI	»	53
YETER SAYILARI	»	54
TBMM'NİN YÜRÜTTÜĞÜ İŞLEMLERİN NİTELİĞİ	»	55
TEMEL HAKLARIN TASNİFİ	»	56
SORULAR	»	58

- ▶ Başbakan ve Bakanlar Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacaktır.
- ▶ Değiştirilemeyecek hükümler esas ilk kez benimsenmiştir (Devletin şekli Cumhuriyettir maddesi değiştirilemez)
- ▶ Anayasanın üstünlüğü ilkesi getirilmiştir.
- ▶ Kuvvetler birliği ve görevler ayrılığı sistemi öngörülmüştür.
- ▶ "Yasama Yorumu" sadece bu anayasada öngörülmüştür.
- ▶ Seçimler 4 yılda bir yapılacaktır, milletvekili seçilme yaşı 30'dur.
- ▶ Başkent Ankara hükmü kabul edilmiştir.
- ▶ Temel hak ve özgürlükler genel hatlarıyla anlatılmış ayrıntıya yer verilmemiştir.

1924 Anayasası'na İlişkin Değişiklikler

- ▶ "Devletin dini İslam'dır" ibaresi ve milletvekillerinin andındaki "vallahî" kelimesi anayasadan çıkarılmıştır (1928)
- ▶ Kadınlara yerel seçimlerde seçme (1930) ve genel seçimlerde seçme-seçilme hakkı verilmiştir. (1934)
- ▶ Seçmen yaşı 18'den 22'ye çıkarılmıştır. (1934)
- ▶ 6 ilke anayasaya girmiştir. (1937)
- ▶ Kamulaştırma anayasamıza girmiştir.(1937)
- ▶ Anayasanın dili Türkçeleştirilmiştir (1945) ve "Anayasa" adını almıştır.
- ▶ Çok partili hayata geçilmiştir. (1946)

VII. 1961 ANAYASASI

Hükümet Sistemi

Parlamentar Sistem, Kabine Sistemi

- ▶ Başlangıç metnine ilk kez yer verilmiştir.
- ▶ Çoğulcu demokrasi anlayışa yer verilmiştir.
- ▶ "sosyal devlet", "hukuk devleti", "insan haklarına dayanan devlet", "demokratik devlet" anlayışı ilk kez getirilmiştir
- ▶ 37'de anayasaya giren ilkelerden devletçilik, halkçılık ve inkılapçılık bu anayasada yer almamıştır.
- ▶ Türk milliyetçiliği / Milli devlet ilkeleri benimsenmiştir.
- ▶ "Ulus, egemenliğini anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır" hükmünü benimsemiştir.
- ▶ Çift meclis sistemi öngörülmüştür.
- ▶ Siyasi partiler hakkında düzenlemelere ilk kez yer verilmiştir.
- ▶ Yerel yönetimler güçlendirilmiş, "Mahalli idarelerin karar organları seçimle gelir, seçimle gelen organların organlık sıfatını kazanıp kaybetmelerine ilişkin denetim yargı mercilerinince yapılır." hükmü benimsenmiştir.
- ▶ Anayasa üstünlüğü esas vurgulanmıştır.
- ▶ Anayasa Mahkemesi, Yüksek Hakimler Kurulu, MGK, Diyanet İşleri Başkanlığı oluşturulmuştur.
- ▶ Kuvvetlerin yumuşak ayrılığı esas benimsenmiştir.
- ▶ Yüksek mahkemeler (Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Uyuşmazlık Mahkemesi) teker teker düzenlenmiştir.
- ▶ Yargı bağımsızlığı bütün güvenceleri ile gerçekleştirilmiştir.
- ▶ Temel hak ve özgürlüklere ayrıntılı yer verilmiştir (Sosyal hak ve ödevlerle ilgili ilk defa sistematik olarak düzenleme yapılmıştır. Temel ve hak ve hürriyetlerinin kullanılmasına ilişkin en ayrıntılı düzenleme yapılmıştır – En demokratik anayasa)

- ▶ Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.
- ▶ Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.
- ▶ Ceza Sorumluluğu şahsidir.
- ▶ Genel müsadere ve ölüm cezası verilemez.
- ▶ Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular delil olarak kullanılamaz.
- ▶ Hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirmemesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.
- ▶ İdare kişi hürriyetini kısıtlayacak yaptırım uygulamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir.
- ▶ Vatandaş ULUSLARARASI CEZA DİVANI'na taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

YASAMA

Yasamanın Genelliği (Sınırsızlığı) İlkesi

- ▶ Kural olarak yasama organları anayasaya aykırı olmak şartıyla dilediği konuda dilediği kadar ayrıntılı biçimde düzenleme yapabilir.

Yasamanın Asliliği (İlkeliliği) İlkesi

Yasama organı bir konuyu doğrudan doğruya, araya başka bir organın işlemi girmeksizin düzenleyebilir.

NOT

Yasama yetkisi asli iken yürütme yetkisi tali ve türevidir. Yani ikincil niteliktedir.

Ancak yürütmenin de asli olduğu istisnai bir durum mevcuttur.

Yürütmenin asli düzenleme alanı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesidir. (Yürütme bu işlemlerde düzenleme yetkisini doğrudan anayasadan almaktadır).

DİKKAT

1961 Anayasası yürütmeyi sadece görev olarak tanımlamışken 1982 Anayasası hem görev hem de yetki olarak tanımlamıştır.

1982 Anayasasına göre yürütmenin aynı zamanda yetki oluşunun kanıtı:

Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

Yasamanın Devredilmezliği

Kural olarak yasama yetkisi Türk milleti adına TBMM'ye aittir ve yasama organının yaptığı işlemler başka bir mercie devredilemez.

- ▶ Olağanüstü hallerde ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

2. Yönetmelikler

- ▶ Cumhurbaşkanı, bakanlık ve kamu tüzelkişileri tarafından kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak ve bunlara aykırı olmamak kaydıyla çıkarılan yazılı hukuk kurallarıdır.
- ▶ Kural olarak yönetmelikler cumhurbaşkanı tarafından imzalanmaz.
- ▶ Her yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanmaz. Hangilerinin Resmi Gazete’de yayınlanacağı kanunla belirtilir.
- ▶ Aksi belirtilmedikçe yayımlandığı gün yürürlüğe girerler.
- ▶ Tüm ülke düzeyinde uygulanacak yönetmeliklerin iptali Danıştay’dan istenir. Belli bir bölgede uygulanacak yönetmeliklerin iptali o bölgedeki idare mahkemesinden istenir.

Yürütme Organının Yapısı

1982 Anayasası’na göre, yürütme organı tek yapılıdır. Yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa’ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

1. CUMHURBAŞKANI

Cumhurbaşkanı Seçilme Koşulları

- ▶ 40 yaşını doldurmuş olmak
- ▶ Yükseköğrenim görmüş olmak
- ▶ Milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olmak

AÇIKLAMA

İlk kez 1982 Anayasası’yla meclis dışından bir kimsenin Cumhurbaşkanı seçilebileceği düzenlendi.

Cumhurbaşkanı Seçim Usulü

- ▶ Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- ▶ Seçim genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttaki aynı günde, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.
- ▶ Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.
- ▶ Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Ancak Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.
- ▶ Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son Pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.
- ▶ Seçimlerin yenilenmesine Cumhurbaşkanınca karar verilmesi halinde, Milletvekili Seçim Kanununa göre 90. Günü takip eden ilk Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanununa göre 60. Günü takip eden ilk Pazar günü Cumhurbaşkanlığı ve TBMM genel seçimleri birlikte yapılır. Ancak sınavda kanun ismi belirtilmeden doğrudan sorulursa yeni tarihli kanun olan Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanunu esas alınmalı ve 60. Günü takip eden ilk Pazar günü seçimlerin yapılacağı kabul edilmelidir.
- ▶ Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimiyle birlikte yapılır.
- ▶ Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıldan fazla süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen kırkbeş gün içindeki son Pazar günü yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.

İÇİNDEKİLER

BORÇLAR HUKUKUNA GİRİŞ	» 06
HUKUKİ İŞLEMLER	» 12
SÖZLEŞME	» 14
İRRADE BOZUKLUĞU HALLERİ	» 21
SÖZLEŞMEDE ŞEKİL	» 24
TEMSİL	» 32
HAKSIZ FİİLLER	» 42
SEBESİZ ZENGİNLEŞME	» 56

İÇİNDEKİLER

-
- BORÇLARIN İFASI** ————— » 62
- BORCUN İFA EDİLMEMESİ** ————— » 70
- MÜTESELSİL BORÇLULUK** ————— » 82
- ALACAĞIN DEVRİ** ————— » 88
- BORCUN ÜSTLENİLMESİ** ————— » 90
- BORÇ İLİŞKİSİNİN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ** ————— » 92
- BORÇLARIN SONA ERMESİ** ————— » 96
-

Burada şu üç süre hesaba katılır:

1. Önerin kabulcüye varması için gereken süre
2. Kabulcünün düşünmesi ve göndermesi için geçecek süre
3. Kabul haberinin önerene varması için geçecek süre

Bu süreler geçtikten sonra önerene ulaşan kabul haberi yeni bir öneri sayılır. Ancak kabulcü haberi zamanında göndermiş fakat haber önerene geç ulaşmışsa önerenin derhal önerisiyle artık bağlı kalmak istemediğini kabulcüye bildirmesi gerekir.

BK. 5: “Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olmayan bir kişiye yapılan öneri, zamanında ve usulüne uygun olarak gönderilmiş bir yanıtın ulaşmasının beklenebileceği ana kadar, önereni bağlar.

Öneren, önerisini zamanında ulaşmış sayabilir.

Zamanında gönderilen kabul, önerene geç ulaşır ve öneren onunla bağlı olmak istemezse durumu hemen kabul edene bildirmek zorundadır.”

3. Öneriden Dönme

Öneren, önerisini geri aldığı kabulcüye öneriden önce veya öneriyle aynı anda ulaştırırsa ya da dönme haberi daha sonra ulaşmakla birlikte kabulcü, önerinin geri alındığını öneriden önce öğrenirse artık öneren, önerisiyle bağlı olmaktan kurtulur.

Buna öneriden dönme denir.

Örneğin; öneren, önerisini mektupla yapar, daha mektup kabulcüye ulaşmadan telefonla öneriden döndüğünü bildirirse önerisiyle bağlı kalmaz.

Öneren, önerisini yaptıktan sonra ölürse veya fiil ehliyetini kaybederse, öneri mirasçılara için bağlayıcıdır. Ancak bir kişisel edim söz konusu ise mirasçılar bu öneriyle bağlı değildir.

4. İlan Yoluyla Ödül Vaadinin Öneri Özelliği

Gazete, televizyon, radyo, afiş asma ya da hoparlör yollarıyla umuma ya da belli bir çevredeki insanlara yapılmış olan ilanlarda, bir edimin yerine getirilmesi karşılığında ödül verileceği kararlaştırılmışsa söz konusu olur.

Bu ilan, öneri niteliği arz eder. Edimi yerine getiren de bu öneriyi kabul etmiş sayılır.

Her ne kadar doktrinde tek taraflı olup olmadığı tartışılabilir da hakim görüş bu yolla doğan borçların tek taraflı irade beyanıyla doğduğunu kabul eder. Zira ilandan hiç haberi olmadan edimi yerine getiren kişi, ödülü hak edecektir.

İlan yoluyla ödül vaadinde bulunan kişi, bu ödül vaadini geri aldıysa bunu aynı usulle bildirmek zorundadır.

Aksi takdirde bu ilana güvenerek masraf yapmış iyi niyetli kişilerin masrafını tazmin etmek zorunda kalacaktır.

B) KABUL

Kabul, önerenin yapmış olduğu teklife kabulcünün verdiği olumlu cevaptır.

Kabul beyanı, açık (sarih) olabileceği gibi zımni (örtülü) de olabilir. Açık kabul, kabulcünün iradesinin tereddüde mahal bırakmayacak tarzda anlaşılmasıdır.

Zımni kabul, açık bir beyan olmamasına rağmen kabulcünün hal ve davranışlarından öneriyi kabul ettiği sonucunun çıkarılmasıdır.

Örneğin; önerenin kabulcüye gönderdiği malların kabulcü tarafından kullanılması, terzinin kendisine gönderilen kumaş dikmeye başlaması gibi.

Borçlar Kanunu, özel durumun gerektirdiği şartların, kabulcünün açık bir kabul beyanını gereksiz kıldığı durumlarda, kabulcünün öneriyi cevapsız bırakmasının (açıkça reddetmemiş olmasının) kabul anlamına geleceğini belirtmiştir.

Ancak muvazaa, iki halde üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez:

- Eğer 3. kişi iyi niyetli ise ve bir aynı hakkı tapu siciline güvenerek kazanmışsa, önceki işlem muvazaalı dahi olsa hakkı kazanır.
- Eğer 3. kişi iyi niyetli ise ve yazılı borç belgesine güvenerek bir hak kazanmışsa yazılı borç belgesi muvazaalı dahi düzenlenmiş olsa hakkı kazanır.

d) Muvazaa ile Karıştırılan Durum: İnançlı İşlem

İnançlı işlemde bir kimse başkasına inanarak hukuksal bir işlem yapmaktadır. Bir hakkı bir kişiden devren iktisap eden bir kişinin gerektiğinde bu hakkı devredenle aralarında yaptıkları anlaşmaya uygun olarak kullanmayı, gerektiğinde devreden ya da devredenın gösterdiği üçüncü kişiye devretmeyi taahhüt ettiği, devredenın de devralana güvendiği işlemlere inanca işlem denir. Tarafların gizlediği bir hukuki işlem olmadığı gibi iradeleri ile beyanları uyum içindedir. İşlemden herhangi bir geçersizlik unsuru yoktur. Ancak inanca işlemle devralan, inanca işlemin gereğini yerine getirmezse diğerinin istihkak davası değil, mülkiyeti devre zorlama davası açması gerekir. Örneğin; bir borç ilişkisinde borçlu, borcuna teminat teşkil etmesi için malını rehin olarak verebilir. Ancak rehin vermek yerine borç ödenene kadar malın mülkiyetini devredebilir. Borç ödenince malın mülkiyeti alacaklıya iade edilecektir. Bu durumda muvazaa yoktur, tarafların başkalarını kandırma güdüsü yoktur. Bu nedenle inanca işlemde herhangi bir hukuka aykırılık söz konusu değildir. İnanca işlemin ispatı yazılı delille olur.

E) İRADE BOZUKLUĞU HALLERİ

İrade ile beyan arasında uygunsuzluk kişinin kendi iradesi dışında meydana geliyorsa irade fesadı halleri söz konusu olur. Kanunda sınırlı şekilde sayılan bu haller; yanılma, aldatma ve korkutmadır.

İrade bozukluğu halleri, sözleşme için geçersizlik sebebi değildir. Ancak iradesi bozulan kişi için sözleşmeyi iptal hakkı verir. Temsilcinin irade bozukluğu sebebiyle sakat olan işlemi iptal hakkı, işlemin tarafı olan temsil olunana aittir.

1. Yanılma (Hata)

Kişinin iradesi asıl olarak açıkladığı beyan yönünde olmasına rağmen, üçüncü kişilerin herhangi bir katkısı olmadan kendi bilgisizliği veya dikkatsizliği ile oluşan hukuki sakatlık halidir. İrade ile açıklama arasındaki uygunsuzluk, kişinin dikkatsizliğinden kaynaklanmaktadır.

BK. 30: "Sözleşme kurulurken esaslı yanılmaya düşen taraf, sözleşme ile bağlı olmaz."

Yanılgıya düşen tarafın sözleşmeyi iptali için yanılığın esaslı olması gerekir.

a) Açıklamada Yanılma (Beyan Hataları)

• Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma

Kişi, asıl yapmak istediği sözleşme yerine başka bir sözleşme yapmışsa söz konusu olur. Örneğin; satıldığını söylemek isterken bağışladığını söylemişse, gibi. Hukuki sözleşme yapmak istemezken yanlışlıkla yapma konusunda irade beyanında bulunan kişi de aynı nedenle sözleşmenin iptalini isteyebilir.

• Sözleşmenin Konusunda Yanılma

Sözleşmede asıl amaçlanan şey yerine başka bir şeyden bahsedilmişse söz konusu olur. Örneğin; A isimli ressamın tablosunu aldığını zannederek, başka bir ressamın tablosunu satın alma ya da katalogta yanlış ürünü işaretleme gibi durumlarda konuda yanılma vardır.

• Kişide Yanılma

Sözleşme yapmak isteyen taraf, asıl sözleşme yapmak istediği kişi yerine yanlışlıkla başka biriyle sözleşme yapması halinde söz konusu olur. Örneğin; A isimli işçi ile sözleşme yapmak isterken ona çok benzeyen B ile sözleşme yapılması, gibi.

• Karşı Tarafın Özelliğinde Yanılma

Yanılgı, sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklamışsa kişinin niteliğinde yanılma nedeniyle sözleşmeyi iptal edebilir. Örneğin; bir iş görüşmesinde işveren mühendis olduğu zannıyla A'yı işe aldığı A ise gerçekte teknisyen ise, işveren A ile yaptığı sözleşmeyi iptal edebilir. Eğer A, mühendis olduğu konusunda bilerek işvereni yanıltmışsa bu durumda aldatma (hile) olur.

• Miktarda Yanılma

İradesini açıklayan taraf, kendi ediminin veya diğer tarafın ediminin miktarında yanılgıya düşmesi halinde söz konusu olur. Örneğin; fiyat etiketine yanlışlıkla 13.500 USD yazacakken 1.350 USD yazılması durumu, gibi. Ancak miktarda yanılma, bir hesap hatasından kaynaklanmışsa bu esaslı bir yanılma olarak değerlendirilemez. Sözleşme geçerli olarak kurulmuştur, yanlış olan hesap düzeltilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HAKSIZ FİLLER

Borcun kaynaklarının ikinci ana başlığı olan haksız fiil; mevcut bir hukuki ilişki olmaksızın hukukun izin vermediği bir fiil veya olay neticesinde zarara uğrayan kimsenin zararının, zarar veren tarafından tazmin edilmesi yükümlülüğüdür.

Zarar verenin haksız fiilden sorumlu olabilmesi için kural olarak kusurlu olması gerekir.

Borçlar Kanunu'nda geniş olarak düzenlenen kusursuz sorumluluk hallerine daha sonra değinilecektir.

§ 1. KUSURA DAYANAN SORUMLULUK

BK. 49: "Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür."

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür."

Kusura dayanan haksız fiilin unsurları; hukuka aykırı fiil, kusur, zarar ve illiyet bağıdır.

A) HUKUKA AYKIRI FİİL

1. Kavram

Kişinin şahıs ve mal varlıklarını koruyan emredici bir davranış kuralının ihlal edilmesidir.

Örneğin; kişisel varlığını koruyan bir kurala aykırı davranarak birini öldürmek, yaralamak sureti ile gerçekleştirilen fiil hukuka aykırıdır. Aynı şekilde bir kişinin otomobiline zarar vermek, mal varlığı haklarından olan mülkiyet hakkını ihlal eden hukuka aykırı bir fiildir.

Borca aykırı davranışlarda hukuka aykırı bir fiildir. Ancak haksız fiil olarak değerlendirebilmek için mevcut bir hukuki ilişki olmaması gerekir. "Borca aykırılık" şeklindeki hukuka aykırı fiiller ileride ayrı başlık altında incelenecektir.

Yine hukuka aykırı fiil olarak tanımlanan bazı davranışlar Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak tanımlanmış olabilir. Ancak suç niteliği arz eden hukuka aykırı davranışlar Ceza Hukuku konusu teşkil edip, dersimizde işlenmeyecektir.

Hukuka aykırı bir davranış aynı zamanda suç olarak da tanımlansa da biz sadece BK.49 vd uyarınca tazminat sorumluluğu açısından inceleyeceğiz.

2. Hukuka Aykırılığı Önleyen Sebepler

BK. 63: "Kanunun verdiği yetkiye dayanan ve bu yetkinin sınırları içinde kalan bir fiil, zarara yol açsa bile, hukuka aykırı sayılmaz."

Zarar görenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması, yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması veya zorunluluk hâllerinde de fiil, hukuka aykırı sayılmaz."

Yukarıda belirtildiği gibi bazı hallerde, fiil zarar verse bile hukuka aykırı sayılmaz.

Ancak unutmamak gerekir ki hukuka aykırılığı önleyen hallerin hepsinde orantılılık esastır. Orantıyı aşan kısım için haksız fiil hükümleri uygulanır.

a) Haklı Savunma (Meşru Müdafaa)

Hukuka aykırı bir saldırıyı bertaraf etmek amacıyla saldırıya yönelik karşı saldırı fiiline haklı savunma denir. Saldırgan bundan zarar görse bile bu bir haksız fiil teşkil etmez. Örneğin; birini silahla karşısındaki kişiye ateş etmek üzere olduğunu gören bir kişi, havaya ateş ederek ya da saldırıya en az zarar verecek olan bir karşı saldırıyla onun ateş etmesini engellemesi halinde karşı saldırıda bulunan kişi haklı savunma halindedir.

Haklı savunmanın şartları:

- Failin kendisine ya da üçüncü kişiye yönelik bir saldırı olmalıdır.
- Saldırı, şahsa ya da mala yönelik olmalıdır.
- Saldırı hukuka aykırı olmalıdır.
- Saldırı devam ediyor ya da başlamak üzere olmalı.
- Savunma, sadece saldırıya yöneltilmiş olmalı.
- Saldırı ile savunma arasında orantılılık olmalı.
- Savunmanın amacı saldırıyı bertaraf etmek olmalı.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KİTAP

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

1. TİCARİ HUKUKUNUN TANIMI » 10
 - 1.1. TİCARİ İŞLETMENİN TANIMI VE UNSURLARI
 - 1.2. TİCARİ İŞLETMEDE MERKEZ VE ŞUBE
 - 1.3. TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ
 - 1.4. TİCARİ İŞLETMELERDE TAŞINIR REHNİ

2. TİCARİ İŞLER VE TABİ OLDUKLARI HÜKÜMLER » 15
 - 2.1. TİCARİ İŞLER
 - 2.2. TİCARİ İŞ OLMAYA BAĞLANAN SONUÇLAR
 - 2.3. TİCARİ UYUŞMAZLIKLARA UYGULANACAK HÜKÜMLER SIRASI

3. TİCARİ YARGI » 19

4. TACİR VE TACİR OLMANIN SONUÇLARI » 20
 - 4.1. TACİR SIFATININ KAZANILMASI VE KAYBI
 - 4.2. TACİR OLMANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI
 - 4.3. İKİ TARAFINDA TACİR OLMASI DURUMUNDA UYGULANACAK ÖZEL HÜKÜMLER
 - 4.4. TACİR VE ESNAFLARA UYGULANAN ORTAK HÜKÜMLER

İÇİNDEKİLER

5. TİCARET ÜNVANI ————— » 22
6. İŞLETME ADI ————— » 25
7. MARKA ————— » 26
8. HAKSIZ REKABET ————— » 29
9. TİCARET SİCİLİ ————— » 30
10. TİCARİ DEFTERLER ————— » 33
11. CARİ HESAP ————— » 37
12. TACİR YARDIMCILARI ————— » 39
- CEVAPLI SORULAR ————— » 50

3. BÖLÜM

TİCARİ YARGI

TİCARİ DAVALAR

A. Mutlak Ticari Davalar

1. TTK Md.4/1'de Belirtilen Hususlardan Doğan Davalar

Her iki tarafında ticari işletme ile ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile tarafların tacir olup olmadığına bakılmaksızın;

- a) TTK'da düzenlenen hususlardan doğan davalar
- b) Rehin karşılığında ödünç para verme işi nedeniyle doğan davalar
- c) TBK'da düzenlenen bazı işlemlerden doğan davalar
 - Bir mal varlığı veya bir işletmenin devralınması ve işletmelerin birleşmesi ve şekil değiştirmesiyle ilgili davalar,
 - Rekabet yasağına ilişkin TBK md.444 ve 447'den doğan davalar,
 - Yayın sözleşmesi ile ilgili hususlardan doğan davalar,
 - Kredi mektubu ve kredi emri hakkında hususlardan doğan davalar,
 - Alım satım komisyonculuğu nedeniyle doğan davalar,
 - Ticari temsilci ve diğer ticari vekillere ilişkin olarak doğan davalar.
- d) Fikri mülkiyet hukukuna dair mevzuata ilişkin davalar
- e) Borsa, sergi, panayır ve Pazar ile antrepo ve ticarete özgü diğer yerlere ilişkin özel hükümlerde belirtilen davalar
- f) Bankalara, diğer kredi kuruluşlarına, finansal kurumlara ve ödünç para verme işlerine ilişkin düzenlemelerde öngörülen hususlardan doğan hukuk davaları ticari dava sayılır.

2. Özel Kanun Hükümleri Uyarınca Mutlak Ticari Dava Sayılan Davalar

- a) Finansal kiralama sözleşmesinden doğan davalar
- b) Kooperatif Kanunu'nda düzenlenen hususlardan doğan davalar
- c) İflas davası
- d) TİTRK' de düzenlenen hususlardan doğan davalar

B. Yarı Mutlak Ticari Davalar

Havale, vedia ve telif hakkından (FSEK'ndan doğan haklar) doğan uyuşmazlıkların ticari dava sayılabilmesi için, uyuşmazlığın taraflarından birinin ticari işletmesi ile alakalı olması gerekir.

C. Nisbi Ticari Davalar

Her iki tarafın tacir ve uyuşmazlığın her iki tarafın ticari işletmesi ile ilgili olan sözleşmelere yönelik davalar nisbi ticari davalardır.

Örneğin, Tacir A işletmesi için B Ltd.Şti'nden bilgisayar satın alırsa ⇒ nisbi ticari dava

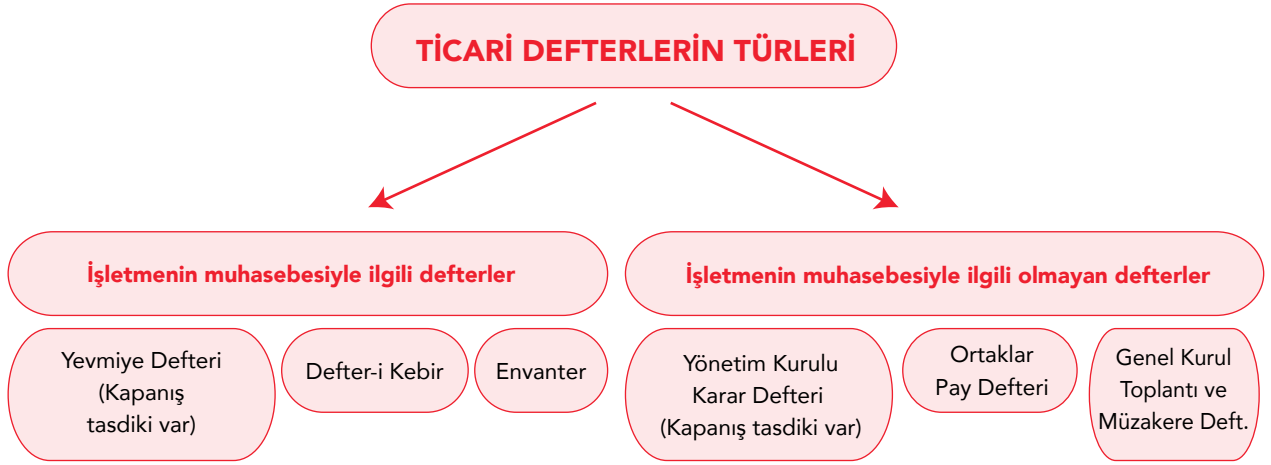
Adi kişi L tacir C'den bilgisayar satın alırsa ⇒ ticari dava değil

TİCARİ DAVALARDA GÖREVLİ MAHKEME

Ticari davalar Asliye Ticaret Mahkemesi'nde görülür. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin bulunmadığı yerlerde ticari davalara Asliye Hukuk Mahkemesi bakar. Asliye Ticaret Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi arasındaki ilişki görev ilişkisidir.

Asliye Ticaret Mahkemesi toplu mahkemedir. (1 başkan + 2 üye) Bazı davalarını tek hakim ile bazı davalarını ise kurul halinde görür.

2019 yılından itibaren ticari davalara zorunlu arabuluculuk şartı getirilmiştir.

İşletmenin muhasebesiyle ilgili olsun olmasın yukarıda sayılan tüm defterler, tutulması zorunlu ticari defterlerdir.

İsmin gösterilmeyen zorunlu defterleri Maliye Bakanlığı belirler. Ayrıca tacirin kendisi de istediği defteri serbestçe tutabilir.

Yevmiye defteri, günlük işlemlerin kayıt edildiği defterdir. Açılış ve kapanış onayı vardır.

Defter-i kebir, günlük deftere kaydedilen hususların belli tasniflere ayrılarak kaydedildiği defterdir. Açılış onayı vardır. Kapanış onayı yoktur.

Envanter defteri, ticari işletmenin dönem başında ve dönem sonunda, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten defterdir. Açılış onayı vardır. Kapanış onayı yoktur.

Yönetim Kurulu karar defteri, tüzel kişi tacirlerin yönetim organlarının aldığı kararların tutulduğu defterdir. Açılış ve kapanış onayı vardır.

Pay defteri, ortakların belirtildiği defterdir. Açılış onayı vardır. Kapanış onayı yoktur.

Genel Kurul Toplantı ve müzakere defteri, tüzel kişi tacirlerin tüm ortaklarının aldığı kararların ve görüşmelerin kaydedildiği defterdir. Açılış onayı vardır. Kapanış onayı yoktur.

AÇILIŞ VE KAPANIŞ TASDİKLERİ

- Tüm zorunlu ticari defterlerin açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Ticaret şirketlerinin kuruluşunda açılış onayları Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır.
- Pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir.

KİTAP 2

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

1. BÖLÜM

KIYMETLİ EVRAK KAVRAMI, TASNİFİ ve TÜRLERİ

TANIMI

TTK md.645'e göre; Kıymetli evrak öyle senetlerdir ki, bunların içerdikleri hak, senetten ayrı olarak ileri sürülemediği gibi başkalarına da devredilemez.

Kıymetli evrakta, hak ve senet birbirine bağlıdır. Hakkın ileri sürülmesi için senedin ibrazı gerekir.

Hakkın devredilebilmesi için de senedin devredilmesi gerekir.

Kıymetli evrakta yer alan hak nakden değerlendirilebilecek nitelikte olmalıdır.

UNSURLARI

- Kıymetli evrak senettir.
- Senet kıymetli evraktaki maddi olgudur. Nitelikli bir borç senedir ve borç ikrarını içerir.
- Kıymetli evrakta hak ve senet birbirine bağlanmıştır.
- Senetteki hak, özel hukuk alanına giren ve parasal değeri bulunan bir hak olmalıdır.
- Senette yer alan hakkın talebi için mutlaka senedin ibrazı gerekir. Fakat kıymetli evrakın zayi olması durumunda hak zayi olmaz. Hak, halen maddi hukukta devam eder. Mahkeme kararıyla senedin iptaline karar verildiği an hak ve senet birbirinden ayrılmış olur. Böylece hak sahibi, senet olmadan da mahkeme kararına dayanarak hakkını talep edebilir.

Not

Adi senet ibraz edilmeden de ödeme yapılabilir. Zira adi senette hak ve senet birbirine sıkı sıkıya bağlı değildir.

ÖZELLİKLERİ

- Hak ve senet birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.
- Hak, senette yer alır.
- Hak, senetten ayrı ileri sürülmez.
- Hak, özel hukuk alanına ilişkindir.
- Hak, nakden değerlendirilebilir bir haktır.
- Kıymetli evrakın içerdiği hak, başkasına devredilebilir.
- Kıymetli evrakta soyutluk (mücerretlik) ilkesi geçerlidir.
- Kıymetli evrak ağırlaştırılmış şekil şartlarına tabidir.
- Kıymetli evrak türleri kanunda tahdidi olarak sayılmıştır.

Kıymetli Evrakta Aktörler:

DÜZENLEYEN

(Tanzim Eden=Keşideci) Senedi düzenleyen kişi.

LEHTAR

Senedin ön yüzünde alacaklı olarak görünen kişi. Hamiline yazılı senetlerde lehtar gösterilmez.

HAMİL

Senedi en son elinde bulunduran kişi.

CİRANTA

Senedi ciro ile devreden kişi. Emre ve nama yazılı senetlerde ilk ciroyu lehtar yapmaktadır.

MUHATAP

Poliçe ve çek de senedin ödenmesinde muhatap adına kişi banka. Çek de muhatap bankadır.

Poliçe de muhatap asıl borçludur.

AVALİST

Kambiyo senetlerinde bir borçluya şahsi teminat veren kişi.

İÇİNDEKİLER

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ	» 06
GERÇEK KİŞİLER	» 14
HAK EHLİYETİ	» 16
FİİL EHLİYETİ	» 16
KİŞİLİK HAKLARI	» 22
TÜZEL KİŞİLER	» 25
EŞYA KAVRAMI	» 38
ZİLYETLİK	» 39
TAŞINIR DAVASI	» 45
TAPU SİCİLİ	» 50
TESCİL	» 53
BEYANLAR	» 56
ŞERHLER	» 56
AYNİ HAKLAR	» 58
MÜLKİYET	» 59
PAYLI MÜLKİYET	» 61

İÇİNDEKİLER

ELBİRLİĞİ MÜLKİYET	» 64
TAŞINMAZ MÜLKİYETİ	» 65
TAŞINIR MÜLKİYETİ	» 70
SINIRLI AYNİ HAKLAR	» 73
MİRAS HUKUKU	» 88
MİRASÇILAR	» 88
ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR	» 91
MİRASIN GEÇMESİ	» 92
MİRASIN REDDİ	» 93
MİRAS DAVALARI	» 94
AİLE HUKUKU	» 100
EVLENME	» 101
BOŞANMA	» 106
HISIMLIK	» 109
VESAYET	» 112

Gaibin mal varlığı, mirasçılara geçtikten sonra, gaip çıkıp gelmişse ve bu arada teminat süresi sona ermişse, gaip, yine de mal varlığını mirasçılardan geri isteyebilir. Mirasçılar, zilyedin geri verme borcu kurallarına göre aldıklarını geri vermek yükümlülüğü altındadırlar. ("Zilyedin geri verme borcu" eşya hukuku bölümünde ayrıca incelenmektedir).

Gaiplik ile ilgili dava Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülür. Medeni Kanun gereği kişilik hakları ile ilgili davalara Asliye Hukuk Mahkemesi bakar, bu nedenle 2010 yılında yürürlüğe giren HMK öncesinde Asliye Hukuk Mahkemelerinde görülüyordu. Ancak 2010 yılında yürürlüğe giren HMK'da çekişmesiz işlerde o davaya özel bir görevlendirme yoksa Sulh Hukuk Mahkemesinde görülür dendi. Bu konuda tartışmalı görüş ve Mahkeme kararları olduysa da 2013 yılı Yargıtay kararı ile gaiplik davalarında Sulh Hukuk Mahkemesinin görevli olduğu netleşmiştir.

& 2. HAK EHLİYETİ

M.K. 28/II: "Çocuk, hak ehliyetini sağ ve tam doğmak koşuluyla ana rahmine düştüğü andan başlayarak elde eder."

Hak sahibi olabilme ve borç altına girebilme yeteneğine hak ehliyeti denir. Dolayısıyla cenin, sağ ve tam doğduğunda cenin halindeyken kazandığı haklara kendiliğinden sahip olacaktır. Cenin halindeyken üçüncü kişiler, cenin lehine tasarrufta bulunabilir. Kişinin, cenin halindeyken kendisine zarar verenlere karşı doğduktan sonra tazminat davası açması mümkündür.

M.K.8: "Her insanın hak ehliyeti vardır. Buna göre bütün insanlar hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler."

Hak ehliyetini düzenleyen Medeni Kanun 8. Maddesi emredici nitelikte olup kişilere tanınmış bir yetkidir. Yaşı, zihni durumu, bedensel özürleri önemli olmaksızın her gerçek ya da tüzel kişiye tanınmıştır. Din, dil, ırk, cins ayrımı olmaksızın herkese tanınması sebebiyle hak ehliyetinin "Genellik İlkesi" vardır. Hak ehliyeti herkese eşit bir şekilde aynı tarzda sunulmuş olması sebebiyle de hak ehliyetinin "Eşitlik İlkesi" vardır. Ancak bu eşitlik mutlak değil uygun bir eşitliktir. Yaş, Cinsiyet, Evlilik, Yabancılık, Ayırt etme gücüne sahip bulunmama, Akıl hastalığı, Mahkumiyet gibi nedenlerle sınırlandırılabilir. Örneğin; 18 yaşındaki birinin sürücü belgesi alma hakkı vardır ancak 16 yaşındaki birinin sürücü belgesi alma hakkı yoktur. Bu durum, eşitlik ilkesi zedelemeyiz.

Her insanın hak ehliyeti vardır demek sadece insanların hak ehliyeti olduğunu gösterir. Bu bağlamda hayvanların hak ehliyeti yoktur. Varlığına inanıyorsanız cinlerin, meleklerin ve şeytanın da hak ehliyeti yoktur. Yine her insanın hak ehliyeti vardır demek kimsenin hak ehliyeti olmadığı kabul edilemez demektir. Köleliği kaldıran en önemli kanun cümlesi budur. Kölelik olsaydı bu iddialı kanun cümlesini söyleyemezdik.

& 3. FİİL EHLİYETİ

Fiil ehliyeti vazgeçilemez bir hak olup, bir kimsenin kendi eylem ve hareketleriyle kendi isteği ile hak kazanması ve bu hakları değiştirmesi veya ortadan kaldırması, borç altına girmesi kısaca; kendi fiilleriyle hak kazanabilmesi ve borç altına girebilmesidir. Hak ehliyeti pasif bir ehliyet olup insan olmak yeterli iken, fiil ehliyeti aktif bir ehliyet olup herkese eşit bir şekilde tanınmamıştır, şartları vardır.

A) FİİL EHLİYETİNİN ŞARTLARI

M.K.10: "Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır."

Bu madde metnine göre; fiil ehliyetinin şartları ergin olmak (olumlu şart), ayırt etme gücüne sahip olmak (olumlu şart) ve kısıtlı olmamak (olumsuz şart) olmak üzere üç madde vardır.

1. Erginlik (Rüşet)

a) Yasal Erginlik (Normal Rüşet)

18 yaşının tamamlayan herkesin ergin olduğu kabul edilir. Ancak aşağıda belirtilen iki şartta 18 yaşının tamamlanmasından önce de erginlik kazanılabilir.

b) Evlenme ile Kazanılan Erginlik

Kanun gereği, olağan evlenme yaşı 17'dir. Eğer 17 yaşındaki birisi tam ehliyetli ise kimseden izin veya icazet almasına gerek olmaksızın evlenebilir. Eğer 17 yaşındaki birisi sınırlı ehliyetsiz ise yasal temsilcilerinin izni ile evlenebilirler. Sınırlı ehliyetsiz evlendiği anda tam ehliyetli olur. Bu durum, boşanma ya da butlan ile evlilik sona erse bile değişmez. 16 yaş ise olağanüstü evlenme yaşıdır. Sınırlı ehliyetsiz 16 yaşında evlenmek istiyorsa yasal temsilcisinin izni yetmez, mahkemenin de karar vermesi gerekir. Mahkeme kararıyla evlenen bu kişi evlenmekle tam ehliyetli olur. Ancak özenle belirtmek gerekir ki 16 yaşındaki birisi herhangi bir sebeple tam ehliyetli olsa bile evlenmesi için yine mahkeme kararı şarttır. Evliliğin daha sonra yokluk yaptırımını dışında herhangi bir nedenle sona ermesi, kazanılan erginliği etkilemez.

Temsilci başkası adına ve hesabına işlem yaptığından ve bu nedenle herhangi bir yükümlülük altına girmediğinden, sınırlı ehliyetsiz yasal temsilcinin izni olmaksızın temsilci olarak işlem yapabilir.

Örneğin; A, 50 ton buğday alınması için 17 yaşındaki B'yi temsilci olarak atamışsa ve B, gidip 50 ton buğday alırsa alınan 50 ton buğday temsil olunan A'nın olduğu gibi borç ve yükümlülük de A'nındır. Sınırlı ehliyetsiz temsilci B, hiç bir yükümlülük altına girmemiştir.

dd) Bazı İrade Açıklamaları

15 yaşını tamamlamış olan kişilerin vasiyetname yapabileme iktidarı vardır (MK m. 502). Bir de Borçlar Kanunu gereğince bazı tüketici haklarını tek başına gerçekleştirebilir. Satıcıya ihbar etme külfeti, sözleşmenin feshi, ayıp oranında bedel indirimi, ücretsiz onarım talep etme yetkisi gibi.

Yasak Hukuki İşlemler

Yasak olarak nitelendirilen bu işlemlerin yapılabilmesi için kişinin fiil ehliyetine sahip olması gerekir. Bunları sınırlı ehliyetsiz tek başına veya onun adına yasal temsilcisi veya yasal temsilcisinin izniyle sınırlı ehliyetsiz yapamaz. Yapılsalar dahi geçersizdir.

aa) Kefil Olmak

Sınırlı ehliyetsizin başka bir kişinin borcu için kefil olması yasaktır. Şahsi teminat olarak nitelendirilen kefalet sözleşmesinin yapılabilmesi kefil olacak kişinin fiil ehliyetine sahip olmasına ve bu konudaki kararını kendisinin vermesine bağlıdır. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi alacağı için kefil kabul edebilir, karşılıksız kazanıma girer.

Not: Kefalet gibi "rehin"de bir teminat sözleşmesi olmasına rağmen (kanunda sayılmadığı için) yasal temsilcisinin izniyle rehin verebilir. Yasak işlem değildir.

bb) Vakıf Kurmak

Vakıf kurmak ya da mallarını vakfetmek için fiil ehliyetine sahip olmak şarttır. Bu nedenle vakıf kurma iradesini açıklamak (tek taraflı hukuki işlem) sınırlı ehliyetsizler için yasak işlemlerdendir. Ancak bazen soru çözücü, sınırlı ehliyetsizle ilgili bir soruda "vasiyetname yoluyla vakıf kurma" ifadesini görse yukarıdaki paragrafla karıştırmamalıdır. Zira yasak işlem olan vakıf kurma, sağlararası hukuki işlemler için geçerlidir. Yapılan vasiyetname geçerli ise öldükten sonra yürürlüğe girecek vakıf kurma iradesi de geçerlidir.

cc) Önemli Bağışlamalar

Sınırlı ehliyetsiz, kendisi ve ailesi için önemli sayılabilecek bağışlama işlemleri yapması yasaktır. Yasal temsilcisinin izniyle dahi yapamaz. Ancak kendisi ve ailesi için önemsiz sayılabilecek bağışlamaları yasak işlem değildir. Kendisi ve ailesi için önemsiz sayılabilecek bağışlamalar genel kural çerçevesinde (izin-icazet) geçerli olabilecektir.

Not: Tam ehliyetsizlerde tüm bağışlamalar yasak işlem iken sınırlı ehliyetsizlerde önemli bağışlamalar yasaktır.

dd) Rekabet Yasağı Anlaşması

Borçlar hukukunda incelenek bu sözleşmeyi sadece fiil ehliyeti tam olanlar yapabilir.

b) Haksız Fiillerden Sorumlu Olma Ehliyeti

Ayrıt etme gücüne sahip olan sınırlı ehliyetsizler, haksız fiillerinden kendi mal varlığı ile sorumludur. Zira ayrıt etme gücü vardır. Buna göre haksız fiilin şartlarından "kusur" şartı gerçekleşmiş olur.

c) Borca Aykırı Davranışlardan Sorumluluk

Sınırlı ehliyetsizler, yasal temsilcisinin izniyle yaptıkları tüm borca aykırı davranışlardan sorumludurlar. Sınırlı ehliyetsiz olmadan önce de eğer borçlandırıcı bir hukuki işlem yapmışsa bu borca aykırı davranışlardan da sınırlı ehliyetsizken de sorumludur. Sınırlı ehliyetsize kusur atfedilebildiği için borca aykırılık sebeplerinden kaynaklanan tazminatlardan da sorumlu olacaktır. Örneğin; gecikme tazminatı gibi.

d) Dava Ehliyeti

Sınırlı ehliyetsizlerin hak ehliyeti olması sebebiyle taraf ehliyeti vardır her insan gibi. Ancak davada aktif işlem yapılabilmesi için söz gelimi delil listesi sunması için dava ehliyeti olması gerekir. Sınırlı ehliyetsizlerin dava ehliyeti yasal temsilcilerinin izniyle mümkündür.

Ancak sınırlı ehliyetsizler, kendi başlarına yapabilecekleri hukuki işlemler ve haksız fiilleriyle ilgili olmak üzere dava ehliyetine sahiptir. Örneğin, tüketici haklarını tek başına kullanabildiği için davasını da tek başına açabilecektir.

Araçların Teslimi

Mal üzerinde iktidarı sağlayan araçların teslimi ile zilyetlik nakledilir. Örneğin; arabanın anahtarının teslimi, arabanın teslimi anlamına gelir.

Teslim Yerine Geçen Sözleşme

Zilyetliğin devri, yeni zilyedin malın hakimiyetini ele geçirmesi eski zilyedin izin vermesiyle gerçekleştiğinde de teslim yerine geçen sözleşmeden bahsedilir. Buna "malın, yeni zilyedin fiili hakimiyetine bırakılması" da denir. Örneğin; tarlasında yığılı samanı satan malik, yaptığı sözleşmede "tamam sattım, gidip ordan alabilirsin" dediğinde zilyetliği elden ele (malın teslimi) suretiyle teslim etmemiş olsa dahi doğrudan doğruya zilyetliği devretmiş sayılır.

b) Zilyetliğin Teslimsiz Kazanılması (Devredilen Zilyetlik, Dolaylı Zilyetlik)**Hükmen Teslim**

Bir üçüncü kişi veya zilyetliği devreden, özel bir hukuki ilişkiye dayanarak zilyet olmaya devam ederse zilyetlik, teslim gerçekleşmeksizin kazanılmış olur (MK. 979). Örneğin; A, B'den satın almış olduğu kumaş pantolonun, paçalarını yaptırmak için, pantolonu B'de bırakmışa (özel hukuki ilişki = tadilat anlaşması) pantolonun dolaylı zilyetliği hükmen teslim suretiyle A'ya geçmiştir.

Burada unutulmaması gereken durum, malın eski zilyedin hakimiyetinde kalmaya devam etmesi mutlaka özel bir anlaşmadan kaynaklanmalıdır. Aksi, takdirde hükmen teslimden bahsedilemez. Örneğin; satıcı teslim etmesi gereken bir malı teslimden kaçınıyorsa hükmen teslim olmadığı gibi, alıcıya zilyetlik de geçmiştir değildir.

Taraflar, üçüncü kişilere zarar vermek ya da taşınır rehni kurallarını bertaraf etmek için malı teslim almıyor ve eski zilyedin hakimiyetinde kalması konusunda anlaşmışlarsa hükmen teslimden bahsedilemez.

Zilyetliğin Havalesi (Asli Zilyetliğin Devri)

Bu durumda, eşyaya dolaysız zilyet olan kişi zilyet olmaya devam eder, ancak eşya üzerinde asli ve dolaylı zilyet durumunda olan kişi, asli zilyet olmaktan çıkar.

Eşya el değiştirmedeği halde asli ve dolaylı zilyedin yerini bir başka kişi alır. Örneğin; bir tabloyu kiralamış olan mal sahibi kişi, bu tablo kiracının elinde iken bir başkasına satarsa, tablo halen kiracının dolaysız zilyetliğinde olmasına rağmen asli ve dolaylı zilyetliği havale yoluyla değişmiş olacaktır.

Zilyetliğin havale yoluyla geçerli olabilmesi için bu hususta tarafların anlaşması yeterlidir. Fiilen malı elinde tutanın izni aranmaz. Anlaşma bir şekilde de tâbi değildir. Fakat bu naklin malı elinde tutana karşı hüküm ifade edebilmesi için zilyetliğin havalesinin ona zilyetliği nakleden tarafından bildirilmesi gerekir. Bildirme de ilke itibarıyla şekilde tâbi değildir.

Temsilci Aracılığıyla Zilyetliği Kazanma

M.K 978: "Temsilciye yapılan teslim, temsil edilene yapılmış gibi zilyetliği geçirir."

Temsilci sıfatı ile hareket eden kimse kendisi için zilyet olmaz; fiilen iktidarına girmiş malda sadece başkası için zilyet durumundadır. Mal, temsilciye teslim edildiği anda, temsil olunan dolaylı zilyet olur.

Emtia Senetlerinin Teslimi Yoluyla Zilyetliğin Kazanılması

Bir kimseye tevdi edilen mallara karşılık çıkarılan senetlere emtia senetleri denir. Emtia senetleri Ticaret Kanunu'nda düzenlenen şartlara uygunsuz bu evrakların teslimi ile temsil ettiği mallarda teslim edilmiş sayılır.

M.K 980: "Bir taşıyıcıya veya umumî mağazaya bırakılmış emtiayı temsil eden kıymetli evrakın teslimi, emtianın teslimi gibi sonuç doğurur."

Ticaret Kanunu'nda düzenlenen bu konuya göre; bir umumî mağazaya ya da bir taşıyıcıya teslim edilmiş bir mal (emtia) için, kıymetli evrak düzenlenmişse (makbuz senedi, varant), bu mallar emtia senedinin teslimi ile mülkiyet bir başkasına nakledilebilir. Bu durumda emtia senedini teslim alan mal üzerinde dolaylı zilyetlik kazanmış olur. Makbuz senedi ile malın mülkiyeti devredilirken varant senedi ile mal üzerinde rehin hakkı kurulur.

c) Kısa Elden Teslim

Dolaysız zilyet olan kişinin malik sıfatıyla dolaysız zilyet olmasına kısa elden teslim denir. Örneğin; kiracının kiracı olarak kullandığı arabayı satın alması.

3. Zilyetliğin Tesisen Kazanılması

Mevcut zilyet, kendisi de zilyet kalmak şartıyla bir başka kişiye de zilyetlik tanınması, tesis etmesi tesisen kazanmadır. Örneğin; kalem üzerinde zilyet olan kişi, kalemi bir başkasına kiralarsa kiracı, feri zilyetliği tesisen kazanmış olur.

İÇİNDEKİLER

İDARE HUKUKUNA GİRİŞ	»	06
GENEL ESASLAR	»	08
İDARE HUKUKUNUN KAYNAKLARI	»	13
İDARİ İŞLEMLER	»	15
İDARİ SÖZLEŞMELER	»	25
İDARENİN ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ	»	27
İDARENİN YETKİLERİ	»	32

İÇİNDEKİLER

KOLLUK FAALİYETLERİ	»	38
KAMU HİZMETİ	»	41
İDARENİN MALİ SORUMLULUĞU	»	44
KAMU GÖREVLİLERİ	»	46
İDARİ TEŞKİLAT	»	53
MAHALLİ İDARELER	»	68
İDARİ YARGILAMA	»	102
SORULAR	»	116

E. İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ

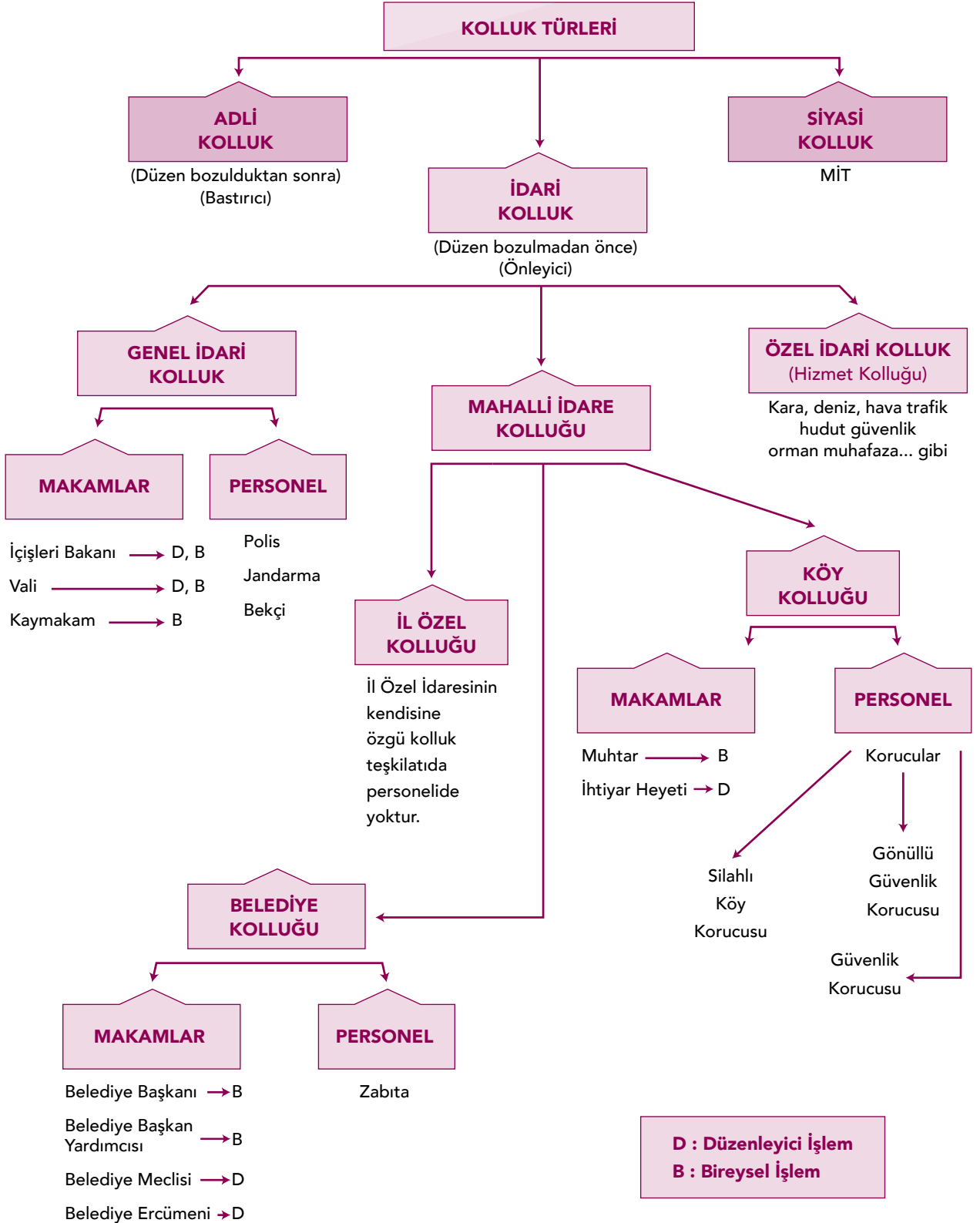
Hiyerarşik Denetim	İdari Vesayet Denetimi (Hukuka Uygunluk Denetimi)	
<p>(Yerindelik Denetimi + Hukuka Uygunluk Denetimi)</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Hiyerarşik makam, ast makamın her işlemini yapabilirken SADECE YERİNE GEÇİP İŞLEM YAPAMAZ!!</p>	<p>Yapabilir</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onama • Onamama • Erteleme • İptal Etme • Dava açma 	<p>Yapamaz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Değiştirme • Geri Alma • Kaldırma • Düzeltme
<ul style="list-style-type: none"> • Tek tüzel kişilik içinde uygulanır. • İç denetim • Genel bir yetki • Emir ve talimat söz konusudur. • Hukuka uygunluk denetimi + Yerindelik denetimini içerir. • Kişiler üzerindeki hiyerarşik denetim çok geniştir. Üst astın statüsüne ilişkin bir çok işlemi yapabilmektedir. • Hiyerarşik üstün astın işlemleri üzerindeki yetkileri çok geniştir. Onama, iptal etme, kaldırma, değiştirme, düzeltme, geri alma, uygulamayı erteleme <p>İstisna: İkame yasağı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ast makam için üst makamın işlemlerine karşılık dava yolu ve itiraz hakkı yok 	<ul style="list-style-type: none"> • İki ayrı tüzel kişilik arasında uygulanır. • Dış denetim • İstisnai bir yetki • Emir ve talimat söz konusu değildir. • Sadece hukuka uygunluk denetimini içerir. • Kişiler üzerindeki vesayet denetimi sadece hakkında soruşturma açılmış olan organ veya üyeyi geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırmaktan ibarettir. Bu yetki içişleri başkanına aittir. • Vesayet makamının, yerinden yönetim kuruluşlarının işlemleri üzerindeki yetkileri, yasalarda gösterilen biçimde sınırlıdır: Onama, iptal, uygulamayı erteleme ve dava açma. Dikkat edilmeli değiştirme yetkisi yok. • Yerinden yönetim kuruluşları için vesayet makamının işlemlerine karşı dava yolu açık 	

HİYERARŞİK DENETİM

- Hiyerarşi, kural olarak başkent örgütünün kendi taşra örgütleri üzerindeki denetim şeklidir.
- Tek bir tüzel kişilik içinde ast – üst ilişkisine dayanan denetimde hiyerarşik denetimdir.

İçeriği

- Hukuka uygunluk denetimi
- Yerindelik denetimi

D : Düzenleyici İşlem
B : Bireysel İşlem

B. BAŞKENTTEKİ YARDIMCI KURULUŞLAR

• Ortak Özellikleri;

- Kamu tüzel kişilikleri yoktur.
- Kurul halinde faaliyet gösterirler
- Belli ölçülerde özerklikleri vardır.
- Görüşleri istişari niteliktedir.
- Uzmanlık kuruluşudur.

• Kuruluşlar

- Danıştay
- Sayıştay
- MGK
- Ekonomik ve sosyal konsey

DANIŞTAY

İlk kez 1868 yılında Şura-yı Devlet adıyla kuruldu.

3 tür kararı mevcuttur

1. Danışma, görüş bildirme
2. İnceleme
3. İdari kararlar

İdari Görevleri

1. Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşünce bildirme
2. İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan uyuşmazlıkları inceler.
3. Kanunlarında Danıştay'dan alınacağı yazılı bulunan düşüncelere ilişkin istekleri inceler.
4. 6830 sayılı İstimlak Kanununun 30. maddesinin uygulanmasından çıkan uyuşmazlıkları inceler.

Yargısal Görevleri

1. Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kaybetmelerine karar vermek.
2. Farklı Bölge İdare Mahkemelerinin görev alanına giren idare ve vergi mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek.

DİKKAT

Danıştay'ın yürütmeye ilgili işleri Cumhurbaşkanlığı aracılığıyla yürütülür.

2. SAYIŞTAY

- TBMM adına mali denetim görevini yürütür.
- Başkan ve üyelerini TBMM gizli oyla seçer.
- Başkanın görev süresi 5 yıldır. En fazla 2 defa seçilebilir.
- Danıştay ve Sayıştay kararları arasında uyuşmazlık çıkması durumunda Danıştay kararları esas alınır.
- Sayıştay'ın sadece saymanların hesap ve incelemelerini kesin hükme bağlama görevi yargısal niteliktedir, diğer yüklendiği tüm görevler idari nitelikteki görevlerdir.

İdari Görevleri;

- Görüş Bildirme,
- Bütçe Denetimi,
- Genel ve Birleştirici Karar Alma

İÇİNDEKİLER

İCRA HUKUKU GENEL ESASLAR	»»	06
İLAMSIZ İCRA	»»	16
İLAMLİ İCRA	»»	42
REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLUYLA TAKİP	»»	44
İHTİYATİ HACİZ	»»	47
İCRA HUKUKU SORULAR	»»	52

İÇİNDEKİLER

İFLAS HUKUKU GENEL ESASLAR	»	60
İFLAS YOLLARI	»	63
İFLASIN HUKUKİ SONUÇLARI	»	67
İFLAS TASFİYESİ	»	70
KONKORDATO	»	76
İFLAS HUKUKU SORULAR	»	88

İTİRAZIN GİDERİLMESİ YOLLARI

İTİRAZIN KALDIRILMASI

Borca itiraz halinde

İTİRAZIN KESİN
KALDIRILMASI

6 ay içinde

İcra Mahkemesi açılır.

Kabul

- Takip kesinleşir.
- Haciz istenebilir.
- Borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmalı
- Alacaklının talebiyle borçlu en az % 20 icra inkar tazminatı öder.

Ret

- Takip son bulur.
- Borçlunun talebiyle alacaklı en az %20 kötüniyet tazminatı öder.

İmzaya itiraz halinde

İTİRAZIN GEÇİCİ
KALDIRILMASI

6 ay içinde

İcra Mahkemesi açılır.

Kabul

- İmza borçluya ait yada haklı neden olmadan borçlu imza örneği vermeye gelmezse
- Alacaklının talebiyle borçlu en az %20 icra inkar tazminatı öder.
- Mahkeme borçluyu re'sen %10 para cezasına mahkum eder.

Ret

- İmza borçluya ait değilse
- Borçlunun talebiyle alacaklı en az %20 kötü niyet tazminatı öder.

İTİRAZIN İPTALİ DAVASI

1 yıl içinde

Genel mahkemelerde açılır.

Kabul

- Takip kesinleşir.
- Haciz istenebilir.
- Borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.
- Alacaklının talebiyle borçlu en az %20 icra inkar tazminatı öder.

Ret

- Takip son bulur.
- Borçlunun talebiyle alacaklı en az %20 kötü niyet tazminatı öder.

Gösterilmesi
gereken belgeler

1. İmzası borçlu tarafından ikrar edilmiş adi senet
 2. İmzası noterlikçe onaylı senet
 3. Resmi Dairelerin Verdikleri belgeler
- * Borç ödemedi Aciz Belgesi
- * Rehin Açığı Belgesi
4. Kredi kurumlarınca verilen belgeler
- * Cari hesap Sözleşmesi

Genel Haciz Yolu	Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu
• Takip talebi ile başlar.	• Takip talebi ile başlar.
• Takip talebi borçlunun ikametgahının bulunduğu yer icra dairesine verilir.	• Takip talebi borçlunun ikametgahının bulunduğu yer icra dairesine verilir.
• Alacaklı takip talebine herhangi bir belge eklemek zorunda değildir.	• Alacaklı takip talebine kambiyo senedinin aslını ve borçlu sayısından bir fazla tasdikli örneğini eklemek zorunda
• İcra Müdürü ödeme emri göndermeden önce herhangi bir hususu incelemez.	İcra Müdürü ödeme emri göndermeden önce; • Senet Kambiyo Senedi mi • Alacaklı yetkili hamil mi • Senet aslı teslim edilmiş mi • Vade gelmiş mi hususlarını incelemek zorundadır.
• İcra Müdürü borçluya 3 gün içinde bir ödeme gönderir.	• İcra Müdürü incelediği hususlarda bir aykırılık görmezse borçluya HEMEN bir ödeme gönderir.
• Borcu ödeme süresi 7 gündür.	• Borcu ödeme süresi 10 gündür.
• İtiraz süresi 7 gündür.	• İtiraz süresi 5 gündür.
• İtiraz İcra Dairesine yapılır.	• İtiraz İcra Mahkemesine yapılır.
• İtiraz yazılı veya sözlü olarak yapılabilir.	• İtiraz mutlaka yazılı yapılır.
• İtiraz takibi durdurur.	• İtirazın satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz.
Şikayet süresi • Kanuna aykırılık ☐ Durumlarında 7 gün • Hadiseye uygun olmama ☐ • Hakkın yerine getirilmemesi ☐ • Hakkın sebepsiz olarak sürüncemede bırakılması ☐ Durumlarında süresizdir. • Kamu düzenine aykırılık ☐	Şikayet süresi • Kambiyo senedi değil ☐ Durumlarında 5 gün • Alacaklı yetkili hamil değil ☐ • Senedin aslı teslim edilmemiş ☐ Durumlarında 7 gün • Senedin vadesi gelmemiş ☐
• Şikayet icra mah. yapılır.	• Şikayet icra mah. yapılır.
• Şikayet takibi durdurmaz.	• Şikayet takibi durdurmaz.
• Mal beyanı süresi 7 gündür.	• Mal beyanı süresi 10 gündür.
• İtirazın geçici kaldırılması üzerine borçlu 7 gün içinde borçtan kurtulma açabilir.	• Borçtan kurtulma davası yoktur.
• Alacak rehinle temin edilmişse borçlu kural olarak önce rehinin paraya çevrilmesine yoluyla takip yapmak zorundadır.	• Önce rehne başvurma zorunluluğu yoktur.

TAKİPSİZ (DOĞRUDAN DOĞRUYA) İFLAS

Doğrudan doğruya iflâs yolunda, borçluya karşı icra dairesi aracılığı ile iflâs takibi yapılmadan ve bir ödeme emri gönderilmeden doğruca ticaret mahkemesinde iflâs davası açılabilir. Bundan dolayı bu yola takipsiz veya doğrudan doğruya iflâs yolu denilmektedir.

Hangi hallerde doğrudan doğruya iflâs yoluna başvurulabileceği Kanunda ayrıca belirtilmiştir.

Ancak Kanunda belirtilen bu hallerde doğrudan doğruya iflâs yoluna başvurulabilir.

AÇIKLAMA

Doğrudan doğruya iflâs yolu, alacaklının talebi üzerine ve borçlunun kendi talebi üzerine doğrudan doğruya iflâs olmak üzere, iki kısımda incelenebilir.

Doğrudan İflas Yolu

Alacaklının istemiyle	Borçlunun istemiyle	
<ul style="list-style-type: none">• Borçlunun yerleşim yerinin belli olmaması• Borçlunun taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması• Borçlunun alacaklılarına karşı hileli işlemlerde bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi• Borçlunun haciz yolu ile yapılan takip sırasında mallarını saklaması• Borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması• Borçluya verilen konkordato mühleti kaldırılırsa, konkordato tasdik olunmazsa veya konkordato tamamen feshedilirse• Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında da, proje tamamen feshedilirse• İflâsa tâbi bir borçlu, ilâma bağlı bir para (veya teminat) alacağı, kendisinden icra emri gönderilerek istendiği halde, yedi gün içinde bunu ödemezse alacaklı, böyle bir borçlunun doğrudan doğruya iflâsını isteyebilir.• Sermaye şirketleri veya kooperatiflerin pasiflerinin aktiflerinden fazla olması. Sermaye şirketleri (anonim ve limited şirketler) ile kooperatiflerin aktif mal varlığı, borçlarını karşılamaya yetmiyorsa	<p>İsteğe Bağlı</p> <ul style="list-style-type: none">• Borçlunun aciz durumda olması	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none">• Malının en az yarısı elden çıkmış olmalı• Kalan kısmın da 1 yıl içinde muaccel olacak borçları ödemeye yetmemesi durumunda• İflâsını istemek zorundadır yoksa ceza alır.

İÇİNDEKİLER

CEZA HUKUKU

CEZA HUKUKUNUN GENEL ESASLARI ————— » 06

SUÇ VE SUÇUN UNSURLARI ————— » 24

CEZA SORUMLULUĞUNU AZALTAN YA DA KALDIRAN NEDENLER ————— » 42

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ ————— » 60

YAPTIRIMLAR ————— » 72

İÇİNDEKİLER

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU

TEMEL KAVRAMLAR VE İLKELER	84
GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME	86
HAKİMİN DAVAYA BAKAMAMASI VE REDDİ	92
DELİLLER	94
KORUMA TEDBİRLERİ	101
SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA	116
KANUN YOLLARI	131

Örn. İşkence, zimmet, rüşvet, irtikap, haksız arama, görevi kötüye kullanma suçlarını ise ancak kamu görevlileri işleyebilir. (ÖZGÜ SUÇLAR)

Özgü suç iştirak bakımından önemlidir. Zira özgü suçlarda kanun koyucunun öngördüğü sıfatı taşımayan kişiler fail sıfatıyla değil azmettiren veya yardım eden sıfatıyla sorumlu olurlar. (İştirakte Bağlılık Kuralı)

E. MAĞDUR

Her suçta bir mağdur vardır. Mağdur, işlenen suç ile haksızlığa uğrayan, suçun konusunun sahibi olan kişidir. Mağdur gerçek kişidir. Ancak kanun maddesinde belirtilmiş ise devlet veya bir tüzel kişi de mağdur olabilir.

Bir suçun işlenmesi ile hukuken korunan menfaatleri doğrudan veya dolaylı olarak ihlal olan kimse suçtan zarar görendir. Yaralama suçunda yaralanan kişi hem mağdur hem de zarar görendir. Öldürme suçunda ölen kimse mağdur, yakınları ise suçtan zarar görendir.

Suçtan zarar gören kavramı ile mağdur kavramı aynı anlama gelmez; suçtan zarar gören kavramı, mağdur kavramını da içine alan daha geniş bir kavramdır.

Örn. Öldürme suçunun mağduru, ölen kimsedir. Hırsızlık suçunun mağduru ise malın sahibi olan kimsedir.

Örn. A'nın gerçeğe aykırı olarak B şirketinin muhasebecisini dolandırması eyleminde, dolandırıcılık suçunun mağduru Muhasebeci iken, B şirketi suçtan zarar görendir.

F. KONU

Suç sayılan hareketin yöneldiği kişi ya da şey suçun konusunu oluşturmaktadır. Konusuz bir suç yoktur. Örneğin, kasten öldürme suçunda mağdur ölen kimsedir. Suçun konusu ise onun canlı bedenidir.

Örn. Hırsızlık suçunun mağduru taşınır eşyanın sahibi iken, suçun konusu taşınır eşyadır. Hakaret suçunda mağdur, hakaret edilen kişi iken, suçun konusu, kişinin şeref ve saygınlığıdır.

Korunan Hukuki Değer: Suç tipinin ihdas edilmesi ile korunmak istenen değerdir.

Örn. Öldürme suçunda korunan hukuki değer, yaşam hakkıdır.

Örn. Hırsızlık suçunda korunan hukuki değer, mülkiyet hakkı, yaralama suçunda beden dokunulmazlığı hakkıdır

Failin suç sayılan fiili neticesinde suç konusu üzerinde bir tehlike meydana gelmiş ise bu halde TEHLİKE suçu söz konusudur. Eğer suç konusu bir zarara uğramış ise ortada ZARAR suçu vardır.

Örn. Yaralama, öldürme, hırsızlık vs. suçlar ZARAR SUÇLARIDIR.

Örn. Trafik güvenliğini tehlikeye sokma, suçu ve suçluyu övme, halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçları tehlike suçlarıdır. Ortada henüz bir zarar değil zarar doğma ihtimali vardır.

Sınır kast olmaksızın taksirle aşılmışsa ve kanunda bu suçun taksirli hali düzenlenmişse, taksirli suçun cezası indirilerek verilir.

Dağda bir ipte mahsur kalan üç dağcıdan en üstteki ipin iki kişiyi taşıyabileceğini görerek, kendisine bağlı duran bir dağcının ipini keserse zorunluluk halinden faydalanır. Dikkatsiz ve özensiz davranarak iki dağcının da ipini keserse, sınırı taksirle aştığı için ve kanunda öldürmenin taksirli hali düzenlendiği için taksirli suçun cezası bir miktar daha indirilerek verilecektir.

Sınırın taksirle aşılması halinde işlenen suçun niteliğine bakılır. Sadece kast bulunduğu takdirde cezalandırılabilen bir suç söz konusu ise faile ceza verilmez, buna karşılık fiil taksirle işlendiği takdirde de cezalandırılıyorsa, maddede öngörülen biçimde cezadan indirim yapılarak taksirli suçun cezası verilecektir.

Yaralıları kurtarmak için eczanenin camını kırarak ilaç alan kişi daha dikkatli ve özenli davranıyorsa, az ileride bulunan nöbetçi eczaneyi görebilecek olsaydı bile cezalandırılmaz. Çünkü fail sınırı kasten aşmamıştır, ayrıca hırsızlığın ve mala zarar vermenin taksirli hali kanunda düzenlenmemiştir. Bir başka örnekte; icra memuru kanunun hükmünü yerine getirirken dikkatsizlik sonucu borçlunun evinin dışında bir başkasının evine girerse sınırı kast olmaksızın aştığı için cezalandırılmayacaktır. Çünkü konut dokunulmazlığını ihlal suçunun taksirli hali kanunda düzenlenmemiştir.

Kanunun sadece meşru müdafaaya özgü düzenlediği durumu hatırlamak gerekir: Meşru savunmada sınır, mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan aşılmışsa faile ceza verilmez.

Hukuka uygunluk nedenlerinde yargılama sonucu BERAAT kararı verilir.

Kusurluluğu kaldıran nedenlerde suç var olduğu için beraat kararı değil; CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI kararı verilir.

Kusurluluğu azaltan nedenlerde ise (haksız tahrik) suç vardır ve MAHKUMİYET kararı verilir.

Kanuna göre belli durumlarda Mahkeme bir iddianameyi iade edemez:

► 1. Mahkeme 15 günden sonra iddianameyi kabul etmiş sayılır ve iade edemez.

► 2. İlk kararda belirtilmeyen sebeplere dayanılarak yeniden iddianamenin iadesi yoluna gidilemez

► 3. Suçun hukukî nitelendirilmesinde yapılan hata sebebiyle iddianame iade edilemez.

Örneğin savcının insan öldürmeye teşebbüsten bahisle düzenlediği bir iddianamede Mahkeme, daha sonra gerçekte yaralama suçu olduğuna kanaat getirirse bu nedenle iddianame iade edilemez.

Mahkeme, yaralama suçundan davayı devam ettirir.

II. KOVUŞTURMA

1. Duruşma Hazırlığı

İddianamenin kabulü ve duruşma hazırlığı

İddianamenin kabulüyle, kamu davası açılmış olur ve kovuşturma evresi başlar. Mahkeme, iddianamenin kabulünden sonra tebliğ tarihinden itibaren 1 haftadan erken olmamak kaydıyla duruşma günü belirler (2015 sorusu) ve duruşmada hazır bulunması gereken kişileri çağırır. Tanık beyanı, bilirkişi, keşif vs.....

Sanığın savunma delillerinin toplanması istemi

Sanık, tanık veya bilirkişinin davetini veya savunma delillerinin toplanmasını istediğinde, bunların ilişkin olduğu olayları göstermek suretiyle bu husustaki dilekçesini duruşma gününden en az beş gün önce mahkeme başkanına veya hâkime verir.

Mahkeme başkanı veya hâkim, sanığın veya katılanın gösterdiği tanık veya uzman kişinin çağırılması hakkındaki dilekçeyi reddettiğinde, sanık veya katılan o kişileri mahkemeye getirebilir. Bu kişiler duruşmada dinlenir.

2. Duruşma

Kural olarak Duruşma herkese açıktır.

İhtiyari kapalılık: Genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir. Bu duruma ihtiyari kapalılık denir. İhtiyari kapalılıkta ilk duruşma ve son karar duruşması açık yapılmak zorundadır. Aradaki duruşmalar açık yapılır. Duruşmanın kapalı yapılması konusundaki gerekçeli karar ile hüküm açık duruşmada açıklanır.